

ÄRENDE Tillsynsärende angående den svenskspråkiga småbarnspedagogikens fastigheter

PART Åbo stad

BAKGRUND

Regionförvaltningsverket har vid upprepade tillfällen kontaktats av personer som är oroad över småbarnspedagogikens utrymmen och i synnerhet de temporära utrymmen som Åbo stad anvisat Skolgatans daghem som också uppmärksammats av massmedia. Regionförvaltningsverket har också fört en dialog om situationen med ledningen för den svenskspråkiga småbarnspedagogiken.

UTLÅTANDEN OCH UTREDNINGAR

Regionförvaltningsverket bad Åbo stad lämna in en utredning gällande vilka fastigheter som används, deras skick och huruvida de är lämpliga för småbarnspedagogisk verksamhet. Denna inkom 30.10.2020.

Regionförvaltningsverket bad att få ytterligare en specifikation på hur många platser inom den kommunala svenskspråkiga småbarnspedagogiken Åbo stad har för närvarande och en uppskattning på hur många platser som kommer att finnas efter de planerade byggprojekten är klara (år 2023) samt en beräkning av behovet av svenskspråkiga platser efter år 2023. Denna inkom inom utsatt tidsfrist den 7.12.2020.

Nuläget

Av utredningen framgår att Åbo stad för närvarande har fyra enheter Braheskolan, Cygnaeus daghem och förskola, Sirkkala daghem och förskola och Skolgatans daghem. Vid förskolorna bedrivs också kompletterande småbarnspedagogik.

Braheskolan har två daghem Sagoön och Braheskolan. Braheskolans utrymmen uppges vara lämpliga men har för liten kapacitet. Sagoöns utrymmen är inte byggda för småbarnspedagogisk verksamhet och inte ergonomiska för personalen.

Cygnaeus daghem och förskola har verksamhet på två adresser; vid Kuratorstigens daghem och Cygnaeus förskola på Aningaisgatan. Kuratorstigens daghems utrymmen ska rivas.

Sirkkala daghem och förskola fungerar på tre adresser, Observatoriegatan, Hemgatan och Smedsgatan (tillfällig adress). Smedsgatans utrymmen är tillfälliga för pågående verksamhetsår. Utrymmena på Hemgatan fungerar för äldre barn och placeringen i servicehuset Hemmet ger ett mervärde till verksamheten. Sirkkala daghem verkar i skyddade trähus som byggdes år 1905 till bostäder. Utrymmena motsvarar inte de krav som ställs på modern småbarnspedagogik och arbetet är fysiskt tungt och belastande för personalen.

Skolgatans daghem fungerar från och med 23.11.2020 igen på Skolgatan 10. En undersökning av Skolgatans fastighet färdigställdes i juni 2020. Då bedömde staden att man inte skulle renovera fastigheten utan flyttade verksamheten till tillfälliga lokaler på Klockringaregatan. Klockringaregatans fastigheter kunde inte användas på grund av problem med inomhusluften, vilket bekräftades av mätningar i fastigheten. Staden beslöt då att renovera Skolgatans fastighet och verksamheten flyttade tillbaka i november 2020.

Under planering

För tillfället planerar Åbo stad att bygga två nya fastigheter för den svenskspråkiga småbarnspedagogikens verksamhet; Daghemmet Port Arthur på Sofiegatan 7 (planeras vara färdigt år 2021) och Oxvägens daghem i Elinaparken (planeras vara färdigt år 2023). Projektplanen för Oxvägens daghem godkändes enhälligt av stadsfullmäktige 14.12.2020. Ovannämnda fastigheter planeras ersätta Kuratorstigens daghem och Skolgatans daghem.

Sirkkala förskola ingår i projektet för Sirkkala skola som finansieras med medel ur stadens investeringsprogram för 2020-2024. Det finns planer på en tilläggsbyggnad i anslutning till Cygnaeus skola där svenskspråkig förskoleundervisning kunde placeras, men denna byggnad har ännu inte någon finansiering.

Platser inom svenskspråkig småbarnspedagogik

Av Åbo stads utredning framgår att man år 2017 konstaterat att efterfrågan på svensk service inom småbarnspedagogiken har ökat trots att man inte sett en ökning i antalet svenskspråkiga barn i Åbo. Man har i samband med utredningen beslutat utöka antalet svenska platser inom småbarnspedagogiken med 100 fram till år 2020. Det nuvarande barnantalet i den kommunala småbarnspedagogiken är för tillfället 379, och de upptar sammanlagt 521 platser inom småbarnspedagogiken då barn under tre år upptar 1,75 platser.

Under de senaste åren har staden aktivt granskat servicebehovet och har under det pågående år tagit i bruk prognostisering för den svenskspråkiga befolkningen. Enligt befolkningsregistret fanns det 624 svenskspråkigt registrerade barn i Åbo år 2019. Barnantalet förutspås öka till 645 barn år 2024 för att ytterligare öka till 755 barn år 2030.

REGIONFÖRVALTNINGSVERKETS AVGÖRANDE OCH MOTIVERING

Normer

Syftet med småbarnspedagogiken är bland annat att säkerställa en småbarnspedagogisk miljö som är utvecklande, främjar lärande och är hälsosam och trygg i enlighet med 3 § 1 mom. 4 p. i lagen om småbarnspedagogik.

Enligt 4 § i samma lag ska man i första hand se till barnets bästa vid planering, anordnande och tillhandahållande av samt beslutsfattande om småbarnspedagogik.

Kommunen ska enligt 8 § i samma lag se till att varje barn kan få småbarnspedagogik på sitt modersmål, finska, svenska eller sådan samiska som avses i 3 § 1 punkten i samiska språklagen (1086/2003).

I tvåspråkiga kommuner och i samkommuner som omfattar tvåspråkiga eller både finsk- och svenskspråkiga kommuner ska småbarnspedagogik ordnas på kommunens och samkommunens båda språk så att serviceanvändaren kan delta i småbarnspedagogisk verksamhet på det språk han eller hon väljer, antingen finska eller svenska.

Prognostisering i tvåspråkiga kommuner

Åbo stad har en betydande svenskspråkig småbarnspedagogisk verksamhet. Att uppskatta behovet för svenskspråkig småbarnspedagogik är avhängigt av flera faktorer. I rapporten *Synpunkter på demografi i svensk- och tvåspråkiga kommuner* sägs att det är viktigt att minnas att också "nativiteten i vissa kommuner, även om den gått i samma nedåtgående riktning som nativiteten för hela landet, varit högre bland svenskspråkiga än bland finskspråkiga. Därtill har tvåspråkiga familjer oftare valt svenska än finska som registrerat modersmål för sina barn. I vissa kommuner kan alltså en starkare växande svenskspråkig population stärka språkförhållandena i kommunen till svenskans fördel. Om denna trend fortsätter behöver kommunerna inte enbart planera för ett växande antal svenskspråkiga äldre, utan även för ett växande antal svenskspråkiga barn. Detta gäller inte minst inom starkt finskspråkiga kommuner och städer som t.ex. Åbo, där tillväxten bland svenskspråkiga förväntas vara betydligt större än bland den finskspråkiga befolkningen." (Magma 4/2020, sid 28)

Bedömning och slutsatser

Åbo stad har tagit i bruk ett verktyg för att kunna prognostisera behovet av småbarnspedagogik för den svenskspråkiga befolkningen. Enligt stadens egen prognos kommer barnantalet att inom 10 år stiga med dryga 100 barn mellan år 2024 och 2030.

Den förväntade ökningen medför att Åbo stad bör ha beredskap att ytterligare utöka antalet platser i den svenskspråkiga småbarnspedagogiken för att kunna uppfylla de av lagen ställda kraven. För att planera verksamheten utgående från barnets bästa

behöver Åbo stad ha en god framförhållning så att plötsliga ändringar i servicenätet kan undvikas.

Det finns skäl att göra en bedömning av fastigheterna på Observatoriegatan samt Villebrådsgatan ur ett användarperspektiv för att säkerställa att de fastigheter som används för svenskspråkig småbarnspedagogik fungerar ändamålsenligt.

Enligt de uppgifter Åbo stad har lämnat in kan regionförvaltningsverket konstatera att Åbo stad under hösten 2020 reagerat på den kritik som riktats till staden, kontrollerat inomhusluften i Klockringaregatans fastighet och åtgärdat de akuta bristerna med tillfälliga lösningar.

Staden har godkänt planer på nya byggnader för den svenskspråkiga småbarnspedagogiken och kan därmed utöka antalet barnplatser inom svenskspråkig småbarnspedagogik.

Ärendet föranleder inga vidare åtgärder från regionförvaltningsverkets sida.

TILLÄMPADE RÄTTSNORMER

Lagen om småbarnspedagogik (540/2018) 3 § 1 mom. 4 p, 4 §, 8 §, 63 §.
Statsrådets förordning om småbarnspedagogik (753/2018) 1 §.

SÖKANDE AV ÄNDRING

Enligt 63 § 2 momentet i lagen om småbarnspedagogik och med beaktande av bestämmelserna i 7 § 1 momentet i lagen om rättegång i förvaltningsärenden får ändring i detta beslut inte sökas genom besvär.

TILLÄGGSUPPGIFTER

Närmare information i ärendet ges av överinspektör Malin Eriksson, 0295 018 618, malin.eriksson@avi.fi.

Direktör

Marianne West-Ståhl

Överinspektör

Malin Eriksson

AVGIFTSFRITT BESLUT

Åbo stad

Tämä asiakirja LSSAVI/13180/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LSSAVI/13180/2020 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija West-Ståhl Marianne 18.12.2020 12:44

Esittelijä Eriksson Malin 18.12.2020 15:18